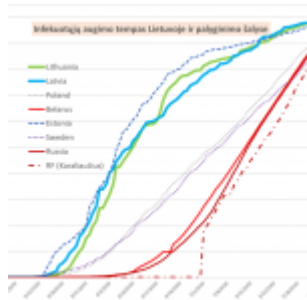

Baltijos šalyse jau kurį laiką COVID-19 pandemija yra perėjusi į prislopintą fazę, o naujų ligos atvejų skaičius yra statistiškai nereikšmingas. Labiausiai šiuo metu neramina padėtis kai kuriose kaimyninėse šalyse, kur naujų atvejų skaičiai mažėja iš lėto, o pandemija dar nėra visiškai suvaldyta, naujausioje analizėje pastebi Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) ir Lietuvos energetikos instituto (LEI) mokslininkai.

Lenkijoje su koronavirusu kol kas kovojama intensyviai – kasdien šioje šalyje fiksuojama iki 500 naujų susirgimų. Susirūpinimą ir toliau kelia padėtis Baltarusijoje, kur naujų ligos atvejų skaičiai mažėja iš lėto. Panaši situacija ir Rusijoje, kur ligos protrūkis taip pat nėra suvaldytas.

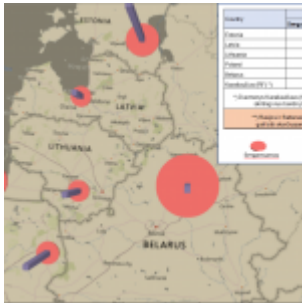

1 pav.

Pasak mokslininkų, reikėtų susirūpinti ir dėl padėties Karaliaučiuje (Kaliningrade) – kitaip nei likusioje Rusijos dalyje, anksčiau čia padėtis buvo panaši į Lietuvos, o pastaruoju metu sergamumas auga ir jo dydis Lietuvos situaciją viršija beveik tris kartus. Tikėtina, kad tai lemia žmonių ir transporto srautas tarp Karaliaučiaus ir likusios Rusijos dalies (žr. 1 pav.).

Lietuvai ir Latvijai sekasi geriausiai

LSMU ir LEI mokslininkai išskiria padėtį Lietuvoje, o ypač Latvijoje – visame regione sergamumas ir mirštamumas šiose šalyse yra mažiausias. Pastebima, kad padėtį Rusijoje ir Baltarusijoje ir toliau sudėtinga vertinti, nes dėl kitokios

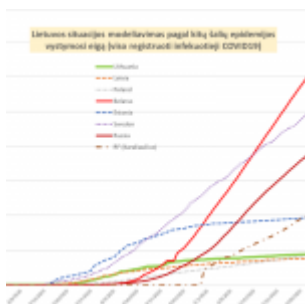
2 pav.

registracijos metodikos statistiniai rodikliai šiose šalyse yra dirbtinai žemi.

Pasak tyrėjų, bendra situacija rodo, kad žmonių srautus ir toliau reikia kontroliuoti, ypač iš šalių, kuriose yra aukšti sergamumo rodikliai.

Mokslininkai išskiria ir kitą įdomią aplinkybę – turimi duomenys įrodo, kad dėl geresnės situacijos Baltijos šalių gyventojai nėra kaip nors išskirtinai genetiškai atsparesni virusui, kadangi Baltarusijoje, kurios gyventojai genetiškai artimi Lietuvai, sergamumas yra labai aukštas (žr. 2 pav.).

Atliktoje analizėje palyginta, kaip atrodytų Lietuvos epidemiologinė situacija taikant skirtingus epidemijos valdymo scenarijus. Taip bandoma įvertinti, ar Lietuvos sveikatos apsaugos sistema būtų pajėgi aptarnauti padidėjusius ligonių srautus.

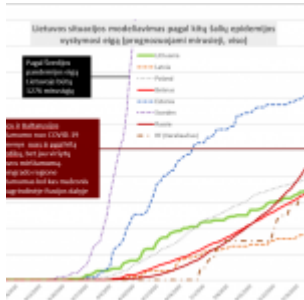

Pastebima, kad Lietuvoje pritaikius Baltarusijos scenarijų turėtume beveik 8 kartus daugiau užsikrėtusiųjų koronavirusu. Taip pat pastarųjų dienų duomenys rodo, kad ne Švedijos, o Baltarusijos scenarijus pagal sergamumą visame regione yra prasčiausias (žr. 3 pav.).

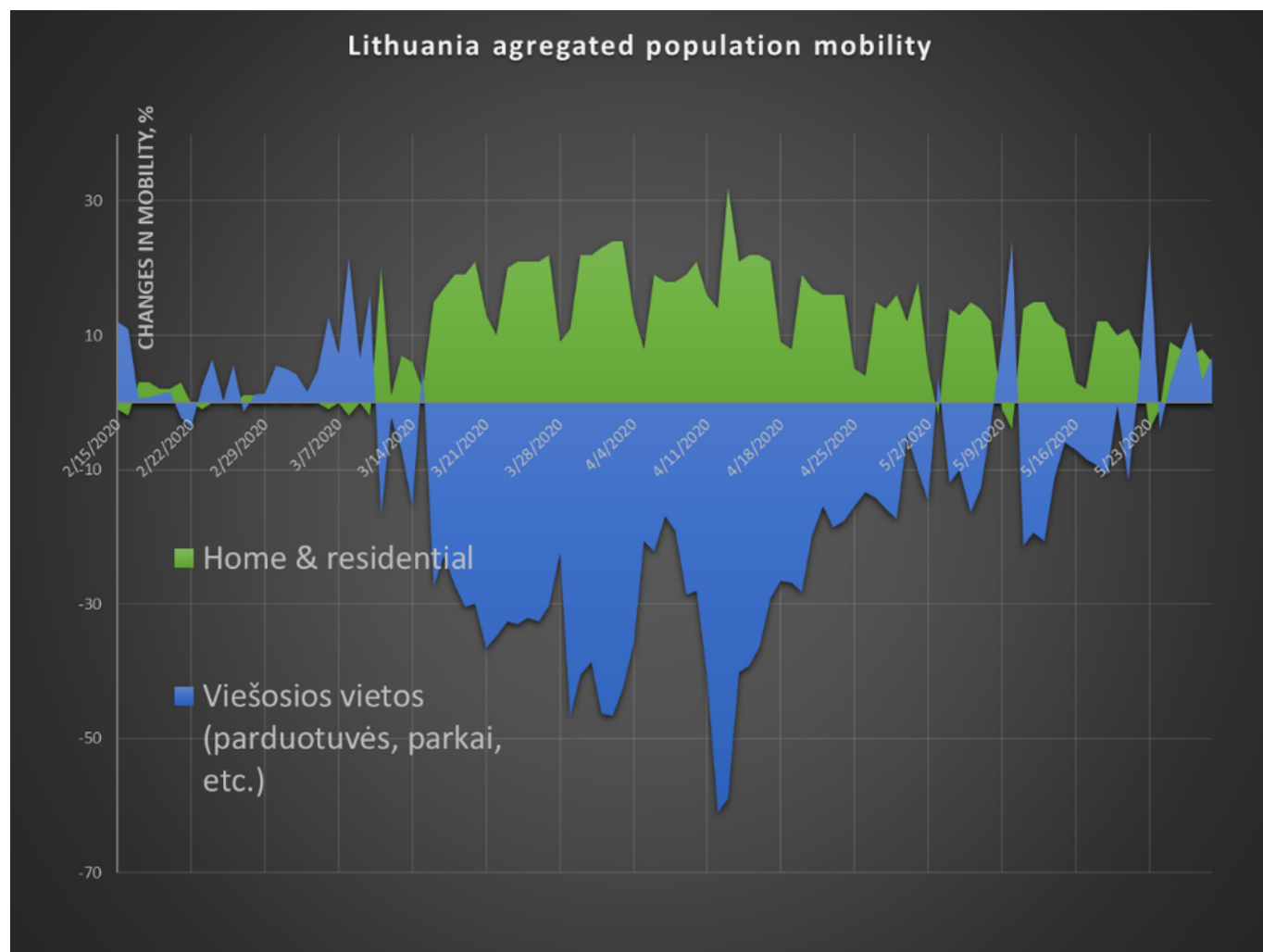
Žvelgiant į bendrą mirusiųjų skaičių matomi ženklūs skirtumai. Vertinant pagal Švedijos scenarijų šiandien Lietuvoje turėtume apie 18 kartų daugiau mirčių. Situaciją sunku lyginti su Rusijos ir Baltarusijos duomenimis, kadangi ir čia matomi skirtinga mirčių registravimo

metodika. Mokslininkai pastebi, kad tikrąją situaciją bus galima nustatyti tik vėliau, lyginant bendrą mirčių skaičių šalyse tuo pačiu laikotarpiu (žr 4 pav.).

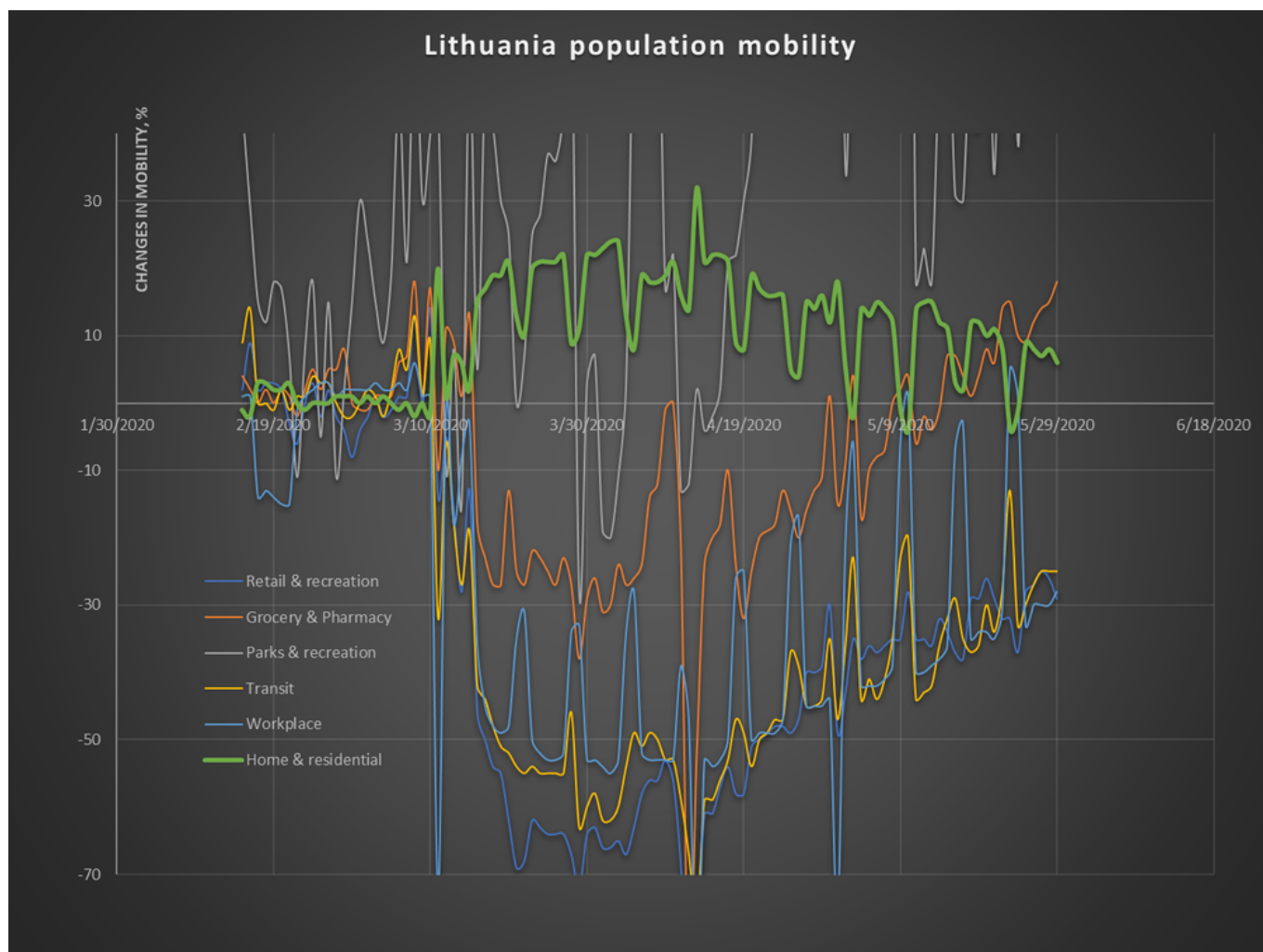
Į buvusį lygį galime nebegrįžti

LSMU ir LEI mokslininkai pastebi, kad Lietuvoje iš lėto grįžtama prie įprasto gyventojų judumo, vis dažniau lankomasi gamtoje, o darbo vietose praleistas laikas vis dar trumpesnis, nei iki karantino. Kai kuriomis dienomis žmonių lankymasis viešosiose vietose trumpam netgi viršija įprastą vidurkį. Vis dėlto, paskutinėmis gegužės mėnesio dienomis gyventojų mobilumas dar nebuvo grįžęs į lygį, kuris buvo iki karantino (žr. 5 ir 6 pav.).

5 pav.

6 pav.

Nors darbuotojai nuosekliai grįžta į darbo vietas, mokslininkai pastebi, kad grįžtama lėčiau, taip pat dalis darbuotojų renkasi alternatyvą – darbą iš namų ar kitų vietų. Pasak tyrėjų, netgi įmanoma, kad į buvusį lygį nebegrįšime ir dalis darbuotojų pasiliks dirbti nuotoliniu būdu, iš kitų vietų.

Apibendrinus skirtingų šalių duomenis pastebima, kad visos Europos gyventojai namuose vis dar praleidžia daugiau laiko, nei įprasta. Statistika rodo, kad dauguma šalių vis dar taiko vienokas ar kitokias karantino priemones. Pastaruoju metu Baltarusija taip pat apriboja buvimą viešose erdvėse ir darbe (žr. 7 pav.).

7 pav.

LSMU ir LEI mokslininkai bei visuomeninės grupės www.united4health.lt nariai atlieka COVID-19 infekcijos plitimo Lietuvoje epidemiologinę stebėseną ir naujausius modeliavimo bei prognozavimo rezultatus reguliariai skelbia interneto tinklalapyje <https://lsmuni.lt>.

